

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

NAUČNÁ STEZKA NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ PAMÁTKA LANDEK HOUBY

Houby

Většina lidí si rozdělí houby na jedlé, nejedlé a jedovaté. Jenže říše hub je mnohonásobně rozmanitější. Úkolem hub není pouze zpestřovat náš jídelníček, ale hlavně plnit důležité funkce v ekosystému. Velká skupina urychluje rozklad odumřelé organické hmoty, vrací tak do koloběhu živin základní stavební jednotky a díky tomu může například urychlit přirozenou obnovu lesa. Jiné houby zase žijí v symbióze s rostlinami, které říkáme mykorrhiza. Houba tak získává z kořenů rostliny organické látky potřebné ke své výživě a na oplátku pomáhá rostlině přijímat vodu s rozpuštěnými minerálními látkami, nezbytnými pro její růst. Mnoho hub má léčivé účinky a jsou využívány jak v lidovém léčitelství tak i profesionálním lékařství.

Jednou z nejrozšířenějších dřevokazných hub je **klanolístka obecná** (*Schizophyllum commune*), která roste po celý rok na větvích a kmenech mrtvých i živých dřevin. Rozklad dřeva způsobený touto houbou je velmi rychlý. Pozornost upoutá zejména plstnatými, chlupatými bílými či našedlými kloboučky. Je to také jedna z mála vyšších hub, která dokáže parazitovat i na lidském těle.

Další dřevokaznou skupinou hub, která je v přírodě dobře patrná, jsou choroše. Jejich plodnice jsou obvykle polokruhovitého tvaru, bokem přirostlé k podkladu, nejčastěji kmeni či kořeni stromu. Zajímavým druhem je **trsatec lupenitý** (*Grifola frondosa*), který nejčastěji vyrůstá z kořenů nebo báze kmene dubu. Celá plodnice může dorůst velkých rozměrů a vážit i několik desítek kilogramů.

Nejzajímavějším nálezem z říše hub na Landeku je **líha Boudierova** (*Lyophyllum boudieri*). Tento druh, patřící mezi lupenate houby, roste zejména v západní části Evropy, u nás je velmi vzácný. Drobné houbičky o velikosti klobouku 1 – 3,5 cm mají zvláštní a výraznou vůni po ovoci s příměsí rybího tuku. Do stejné čeledi čirůvkovitých hub patří také podzimní, barevně nápadná **čirůvka fialová** (*Lepista nuda*).

Mezi praktickými houbaři jsou nejoblíbenější hřibovité houby charakteristické měkkou dužninou a rourkami pod kloboukem. Mnohé jsou vyhledávanou lahůdkou, ale ne všechny se ke sběru hodí. Některé druhy jsou hořké, jiné jedovaté, další pro vzácnost zaslouží ochranu. Vyobrazený **hřib modračka** (*Boletus pulverulentus*) je typický rychle tmavě modrající dužninou.

Břichatky jsou velmi zajímavé houby. Jejich výtrusy vznikají uvnitř plodnice (tedy jakoby v břiše). V době zralosti se obal plodnice samovolně otevírá nebo bývá rozrušen živočichy a výtrusy se mohou rozptýlit do okolí. Mezi nejznámější patří pýchavky. Zvláštní břichatkou je **hadovka smrdutá** (*Phallus impudicus*). Člověk se o její přítomnosti dozvídá dříve, než ji uvidí. Upozorňuje totiž na sebe charakteristickým zápachem. Ten láká mouchy a ty pak roznášejí její výtrusy.

Autor textu: Mgr. Adrián Czerník

sírovec žlutooranžový

čirůvka fialová

trsatec lupenitý

hřib modračka

hadovka smrdutá